

**A 2014/2015. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló**

TÖRTÉNELEM

Javítási-értékelési útmutató

I. Összesen 8 pont.

- a) csapóhíd vagy corvus (1 pont)
- b) az (első) pun háborúban (0,5 pont)
- c) szárazföldi csatává alakult (1 pont) (Egyéb hasonló tartalmú helyes válasz is elfogadható.)
- d) Kr.e. 264-241 (1 pont)
- e) rómaiak *vagy* Róma, punok *vagy* Karthágó (elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)
- f) föníciaiak (1 pont)
- g) Sziciliáról (0,5 pont)
- h) provincia (1 pont)
- i) adófizetés (1 pont)

II. Összesen 5 pont.

- a) hunok (0,5 pont)
- b) visszacsapó *vagy* reflexíj (1 pont)
- c) nomád (0,5 pont)
- d) Catalaunum, 451 (Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont.)
- e) a Kárpát-medencében (0,5 pont) (Egyéb hasonló tartalmú helyes válasz is elfogadható.)
- f) Attila (0,5 pont)
- g) népvándorlás (1 pont)

III. Elemenként 0,5 pont, összesen 5 pont.

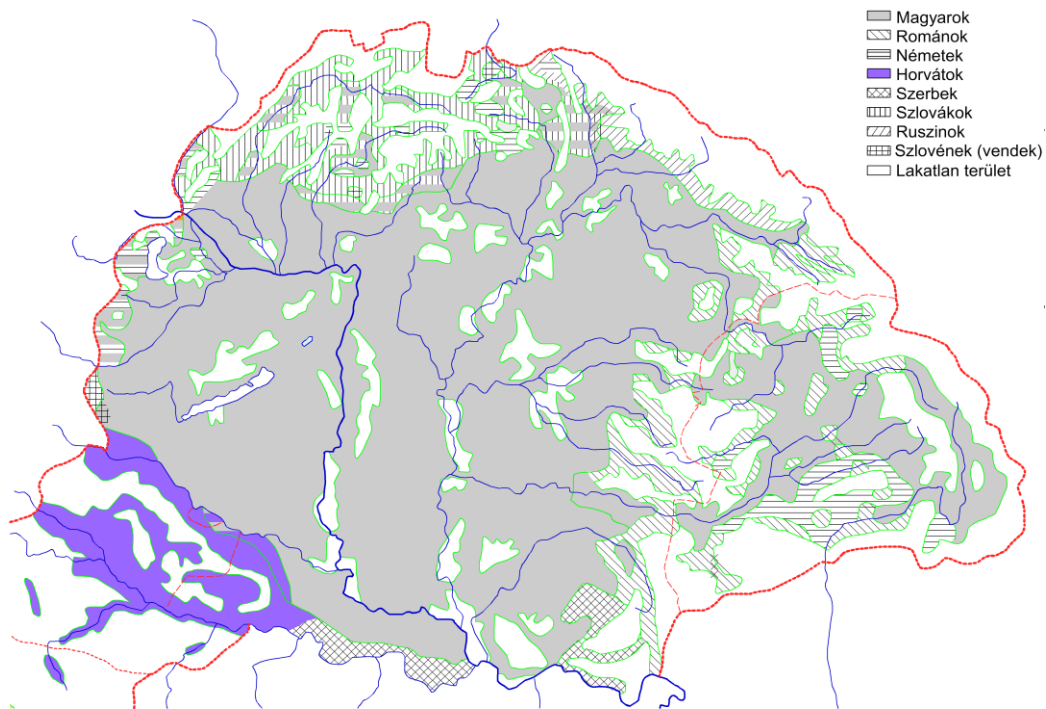
- a) Szent Péter
- b) Szent Gellért
- c) (Aquinói) Szent Tamás
- d) Szent Benedek
- e) (Nagy) Szent Gergely
- f) (I.) Szent István, Szent Imre, (I.) Szent László
- g) Szent Domonkos
- h) Szent Margit

IV. Összesen 4 pont.

- a) pestis (0,5 pont)
- b) (a Krím-félsziget felől, a levantei kereskedelmi útvonalon) hajósok hozták Európába vagy a hajókon a patkányok (bolhái) hozták Európába (0,5 pont) *(Egyéb hasonló tartalmú helyes válasz is elfogadható.)*
- c) a relatív túlnépesedés vagy a sűrűn lakott városok vagy a higiénia hiánya miatt *(Más hasonló tartalmú, helyes válasz is elfogadható.)* (1 pont)
- d) a százéves háború (1 pont)
- e) Kelet-Európában vagy Közép-Európában vagy Európa ritkán lakott területein *(Más hasonló tartalmú, helyes válasz is elfogadható.)* (1 pont)

V. Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.

1. szerb
2. szlovák
3. ruszin/rutén
4. szlovén/vend
5. román
6. német/szász

VI. Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.

1. székelyek
2. magyarok
3. unitárius/antitrinitárius/szentháromságtagadó
4. románok
5. görögkeleti/ortodox
6. szászok

VII. Összesen 4 pont.

1. Szapolyai János / I. János (0,5 pont)
2. pálosok (1 pont)
3. a) Várad (0,5 pont)
b) Szapolyai lemond maga és utódai nevében a trónöröklésről (1 pont)
4. a) Buda eleste (0,5 pont)
b) 1541 (0,5 pont)

VIII. Elemenként 0,5 pont, összesen 8 pont.

Esemény	Évszám	Helyszín	Térképi betűjel	Magyar hadvezér neve
Magyarország legfontosabb déli végvárát megvédik az ostromló II. Mehmed hadától.	1456	Nándorfehérvár	B	Hunyadi János <i>vagy</i> Szilágyi Mihály
Mátyás neves hadvezére megsegíti Báthory István vajdát.	1479	Kenyérmező	E	Kinizsi Pál
Az apró nyugati végvár feltartóztatja a Bécs ellen vonuló szultáni hadat.	1532	Kőszeg	A	Jurisich Miklós
A mocsaras területen álló vár hős védői kirohanás közben esnek el.	1566	Szigetvár	G	Zrínyi Miklós

**Feladatok a rendes érettségi vizsga évét
közvetlenül megelőző évfolyam tanulói részére**

IX. Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.

A.

A katolikus egyház álláspontja:

csak a hit üdvözít

a hit és a cselekedetek együtt üdvözítenek

Luther álláspontja:

csak a hit üdvözít

a hit és a cselekedetek együtt üdvözítenek

B.

A katolikus egyház melyik szentségére vonatkozik a forrás?

bérmálás

betegek kenete

keresztelés

Mi Luther álláspontja ezzel kapcsolatban?

elfogadja

elveti

C.

Hogy nevezi a katolikus egyház a forrásban leírt helyet?

tisztítótűz

pokol

pokol tornáca

Mi Luther álláspontja ezzel kapcsolatban?

elfogadja

elveti

X. Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.

1. (Jagello) Izabella

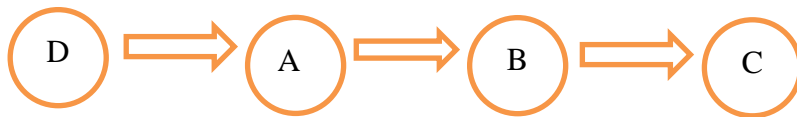
Szapolyai János

2. Zrínyi Ilona

I. Rákóczi Ferenc/Thököly Imre

XI. Összesen 4 pont.

I.

Helyes sorrend 1 pont.

II. A zárójelben lévő részek nem kötelezően elvárt elemek a pontozásnál.

1. a) (I. Károly) angol (skót) király b) kivégezték (0,5-0,5 pont, összesen 1 pont.)
2. Orániai (III.) Vilmost és feleségét (Máriát, II. Jakab lányát) (0,5-0,5 pont, összesen 1 pont.)
3. 1689-ben (1 pont)

XII. Elemenként 0,5-0,5 pont, összesen 3 pont.

<i>Állítás</i>	<i>Igaz</i>	<i>Hamis</i>
<i>Az idegenek szinte mindig főnemességet kaptak szolgálataikért.</i>		X
<i>Külpolitikai konfliktusok idején a dinasztia a magyarok hűségét nemesítéssel is honorálta.</i>	X	
<i>A 10 000 hold feletti nagybirtokokhoz az úrbéres telkek kevesebb mint a fele tartozik.</i>		X
<i>A főnemesség számának növekedését a sikertelen rendi ellenállás visszavetette.</i>		X
<i>A nemesség 18. századi feltétele a birtok megléte volt.</i>		X
<i>A nemesség száma a török kor óta növekvő tendenciát mutat.</i>	X	

XIII. Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.

1. hétéves háború
2. osztrák örökösödési háború
3. északi háború
4. spanyol örökösödési háború

XIV. Elemenként 1-1 pont, összesen 5 pont.**I,**

1.

Eszterházy Ferenc hagyatékában a vermekben tárolt gabonafélék közül hiányzott a búza.
Eszterházy Ferenc hagyatékában a vermekben tárolt gabonafélék között legnagyobb tétel a búza volt.

Eszterházy Ferenc hagyatékában a vermekben tárolt gabonafélék közül csak a rozst tüntették fel.

2.

Az összeírás arról tanúskodik, hogy a földesúr a faluban egy monopóliummal rendelkezett.
Az összeírás arról tanúskodik, hogy a földesúr a faluban nem rendelkezett monopóliummal
Az összeírás arról tanúskodik, hogy a földesúr a faluban több monopóliummal is rendelkezett.

3.

A földesúr majorsága majdnem 50 holdas volt.
A földesúrnak nem volt majorsága.
A földesúrnak volt majorsága, amit bérmunkában műveltetett meg.

II,

1. porció
2. kifizette (bár szabott, alig-alig változó áron)

XV. Elemenként 0,5-0,5 pont, összesen 4 pont.

- A) Svédország, Baltikum, Nagy/I. Péter
- B) Lengyelország, Nagy/II. Katalin
- C) Török/Oszmán Birodalom/Krími kánság, Nagy/II. Katalin, Krím-félsziget

**Feladatok a rendes érettségi vizsgát tevő
évfolyam tanulói részére**

IX. Összesen 4 pont.

1. 1830 és/vagy 1831
2. nem
3. Franciaország óvakodott a nemzetközi konfliktusoktól/ nem akart forradalmi háborút/ elfoglalták belső feszültségei *(Más tartalmilag jó válasz is elfogadható.)*
4. Belgium kivívta függetlenségét Hollandiától. / Megszületett a belga alkotmányos monarchia. *(Más, tartalmilag jó válasz is elfogadható.)*
5. (József) Bem (József)/ (Henryk) Dembiński

X. Elemenként 1 pont, összesen 3 pont.

1. passzív ellenállás
2. A hatalommal szemben az elzárkózással, az együttműködés (hivatal, adó stb.) megtagadásával kifejezett ellenállás. *(Más, tartalmilag jó válasz is elfogadható.)*
3. a vagyonos rétegek, birtokos nemesség

XI. Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.

1. obstrukció
2. A parlamenti munka megbénítása a házszabályok adta különböző eszközökkel (túlbeszélés, hangoskodás stb.)
3. Az ellenzék nem kerülhetett hatalomra, így nemigen volt más lehetősége befolyásának érvényesítésére. *(Más, tartalmilag jó válasz is elfogadható.)*
4. Pl. zsebkendőszavazás *(Más, tartalmilag jó válasz is elfogadható.)*

XII. Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.

1. 1917
2. Az amerikai kereskedelmi flotta veszteségei vagy A tengeri kereskedelem szabadságának korlátozása. *(Egyéb hasonló tartalmú helyes válasz is elfogadható.)*
3. Az antant eladósodott az USA-nak, nem engedhette meg a vereséget. *(Más tartalmában jó válasz is elfogadható.)*
4. Az antant blokádja
5. Oroszország kiesése miatt. *(Más, tartalmilag helyes válasz elfogadható.)*

XIII. Összesen 5 pont.

1. Csak az állam képviselője előtt kötött házasság az érvényes/polgári házasság bevezetése. *(Más, tartalmában jó válasz is elfogadható.)* (1 pont)
2. kultúrharc (Kulturkampf) (1 pont)
3. háttérbe szorul: (katolikus) egyház(ak) (0,5 pont)
előtérbe kerül: (polgári) állam (0,5 pont)
4. születés/ halálozás *(Más tartalmában jó válasz is elfogadható.)* (1 pont)
5. oktatás/iskolák (1 pont)

XIV. *Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.*

1. 1904-1905
2. orosz győzelmet
3. viszonyulás: támogatta a japánokat
ok: tartottak az orosz előretöréstől
4. következmény: elősegítette az angol-orosz közeledést
ok: már nem kell tartani az oroszoktól

XV. *Összesen 4 pont.*

1. Szervező: Széchenyi István (1 pont)
Mérnök: Vásárhelyi Pál (1 pont)
2. A folyamatszabályozási munkálatok legfontosabb céljai közül kettő megnevezése:
árvízvédelem/ termőföldek nyérése/folyók hajózhatóvá tétele (*Egyéb, helyes válasz is elfogadható.*) (elemenként 0,5- 0,5 pont, összesen max. 1 pont)
3. (intenzív) fakitermelés (1 pont)

SZAKIRODALMI KÉRDÉSEK

I. téma: Magyar királynék a középkorban és a kora újkor kezdetén

XVI. IGAZ-HAMIS (Elemenként 1 pont, összesen 10 pont.)

- a) hamis
- b) igaz
- c) igaz
- d) igaz
- e) hamis
- f) hamis
- g) igaz
- h) hamis
- i) hamis
- j) hamis

XVII. TISZTSÉGVISELŐK (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- a) Bornemissza János
- b) Acél Ferenc
- c) (tóti) Lengyel János
- d) (Ulrich von) Eytzing
- e) Henckel János

XVIII. HÁZASPÁROK (Elemenként 1 pont, összesen 6 pont.)

- a) Izabella
- b) Erzsébet
- c) Fenenna
- d) Gertrúd
- e) Jolánta
- f) Mária

XIX. ÉDESANYÁK (Elemenként 1 pont, összesen 2 pont.)

- a) Erzsébet
- b) Thomasina

XX. FELELETVÁLASZTÁS (Elemenként 1 pont, összesen 7 pont.)

- a) Macsót és Boszniát
- b) Margitsziget
- c) udvarispán
- d) Bánk
- e) izmaeliták
- f) körmöcbányai
- g) veszprémi püspök

II. téma: Magyarok Amerikában, 1776-1914

XVI. IGAZ-HAMIS (Elemenként 1 pont, összesen 10 pont.)

- a) igaz
- b) igaz
- c) hamis
- d) igaz
- e) hamis
- f) igaz
- g) igaz
- h) igaz
- i) igaz
- j) hamis

XVII. TÖRTÉNELMI SZEMÉLYISÉGEK (Elemenként 1 pont, összesen 8 pont.)

- a) Béldi Ferenc
- b) Ujházy (Újházi) László
- c) (Captain) John Smith
- d) Kováts Mihály
- e) Utassy (Uttasy) György (ezredes)
- f) Zágonyi Károly (ezredes)
- g) Haraszthy Ágoston
- h) Asbóth Sándor

XVIII. CSATÁK (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- a) Bull Run
- b) Cross Keys
- c) Pea Ridge
- d) New Orleans
- e) Chattanooga

XIX. FELELETVÁLASZTÁS (Elemenként 1 pont, összesen 7 pont.)

- a) James Bloomfield
- b) R.W.Emerson
- c) 1851-ben
- d) Csehország
- e) Xántus János
- f) Pulszky Ferenc
- g) Magyar Száműzöttek Lapja

III. téma: Anyagi veszteségek és újjáépítés lakóhelyemen

XVI. IGAZ-HAMIS (Elemenként 1 pont, összesen 10 pont.)

- a) igaz
- b) igaz
- c) igaz
- d) hamis
- e) igaz
- f) hamis
- g) hamis
- h) igaz
- i) hamis
- j) igaz

XVII. RÖVIDÍTÉSEK (Elemenként 1 pont, összesen 2 pont.)

- a) Lengyel Nemzeti Felszabadító Bizottság
- b) Önkéntes Tartalékos Polgári Őrség

XVIII. VÁLASZTÁSOK (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

a), b), d), e)

XIX. IDÉZETEK (Elemenként 1 pont, összesen 7 pont.)

- a) Márai Sándor
- b) Illyés Gyula
- c) (Wl.) Gomulka
- d) Csorba János
- e) Tildy Zoltán
- f) Baternay Béla
- g) (K.) Gottwald

XX. FELELETVÁLASZTÁS (Elemenként 1 pont, összesen 7 pont.)

- a) alig 30 %-át
- b) 500 millió dollárt
- c) Truman-mozdony
- d) Dózsa György
- e) Miklós Béla
- f) Országépítő Társaság
- g) népi demokrácia

A III. téma (Anyagi veszteségek és újjáépítés lakóhelyemen, 1944-1949) javításával kapcsolatos tudnivalók

A 2014/2015. évi OKTV versenykiírásban megjelent III. témához kapcsolódó szakirodalmi listában „Szerencsés Károly: Magyarország története (1945-1975)” c. könyvének 10-15. oldala van megadva (IKVA kiadó Bp.). Ezen könyv alapján az 1. fordulós feladatlapban a III. témát feldolgozó szakirodalmi részben szereplő kérdésekre, több esetében nem adható válasz. A válaszok „Szerencsés Károly: A politikai fejlődés fő irányai a II. világháború után” (IKVA kiadó Bp.) c. könyvének 10-15. oldalán találhatóak meg.

A következő kérdéseket érinti – a megadott pontszám erejéig – a probléma:

- XVI. feladat c, d, e (3 pont)
- XVII. feladat a, b (2 pont)
- XVIII. feladat (4 pont)
- XIX. feladat c, g (2 pont).

A feladatlap ezen részére adható 30 pontból 11 pont értékű kérdést nem lehet értékelni az eredetileg megadott szakirodalom alapján.

Annak érdekében, hogy a III. témát választó diákok közül senkit ne érjen hátrány a versenybizottság kivételesen kettős javítást alkalmazott az érintett feladatrészekben.

E szerint a bizottság minden érintett versenyző dolgozatát kijavította az eredeti pontozás szerint, valamint úgyis, hogy az érintett kérdéseket figyelmen kívül hagyva, a másik három megjelölt szakirodalom alapján megszerezhető 19 pontot átszámolta a maximálisan szerezhető 30 pontra az alábbi táblázat szerint:

Elért pontszám	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
30 pontra átszámított pontszám	30	28,5	27	25,5	23,5	22	20,5	19	17,5	16	14	12,5	11	9,5	8	6,5	4,5	3	1,5

Ezek után minden versenyző az így kialakult két pontszám közül a magasabbat kapta meg.